

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U003583

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 17-12-2024

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Керзюк Оксана Петрівна

2. Oksana P. Kerziuk

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5412-5867

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 221

Назва наукової спеціальності: Стоматологія

Галузь / галузі знань: охорона здоров'я

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 221 - Стоматологія

Дата захисту: 11-12-2024

Спеціальність за освітою: Стоматологія

Місце роботи здобувача: Івано-Франківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010758

Місцезнаходження: вул. Галицька, буд. 2, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): 7145

Повне найменування юридичної особи: Івано-Франківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010758

Місцезнаходження: вул. Галицька, буд. 2, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Івано-Франківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010758

Місцезнаходження: вул. Галицька, буд. 2, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 76, 76.29.34, 76.29.55

Тема дисертації:

1. Лікування та профілактика уражень органів ротової порожнини у хворих із гастроезофагеальною рефлюксною хворобою.
2. Treatment and prevention of lesions of the oral cavity in patients with gastroesophageal reflux disease.

Реферат:

1. Проведено клінічне обстеження, яке виявило, що стоматологічні прояви ГЕРХ мали 85% обстежених хворих незалежно від статі, віку та форми ГЕРХ: патологічні зміни в ротовій порожнині, неприємний запах із ротової порожнини, присмак кислого, гіркоту, печіння, сухість, висипання на губах у ротовій порожнині хейліти, гінгівіт, гіперсаливація, гіперторофія сосочків язика, зміна кольору слизової оболонки, десквамативний глосит, відбувається велика кількість нашарувань на язичку, пересихання губ, ангулярний хейліт гіпосаливація. При вивченні індексу гігієни за Green-Vermilion було обстежено 30 хворих (із них 14 чоловіків та 16 жінок) у чоловіків із підвищеною кислотністю у віці 25-35 відзначено задовільний стан гігієни ротової порожнини, а група хворих цієї ж категорії – незадовільний. Гігієна ротової порожнини була незадовільною у чоловіків віком 45-55 років, погана гігієна спостерігалася і у жінок цього ж віку. Гігієнічний стан був задовільним тільки у жінок другої групи. У контрольній групі стан гігієни в обох групах був добрий. При пониженій кислотності шлункового соку гігієнічний індекс ротової порожнини у чоловіків віком 25-35

років був задовільним, а у жінок цього ж віку відмічено незадовільну гігієну. При дослідженні гігієнічного індексу язика за WTC(1998), при пониженої кислотності спостерігалася погана гігієна внаслідок великої кількості нашарувань на язичку (2 бали – товстий наліт). При огляді та вивченні фізичних показників ротової рідини відмічено, що у хворих усіх груп швидкість салівації та в'язкість слини були різні на відміну від показників у практично здорових людей. рН серед обстежуваних груп хворих був понижений (5,97), а це призводить до демінералізації твердих тканин зубів. При обстеженні ротової порожнини була виявлена блідість слизової оболонки. У 30% відмічалася гіперемія, у 16% – відчуття печіння слизової оболонки щік, у 33% – ерозія на щоках, у 16% при обстеженні язика було виявлено запалення, у 40% – обкладений язик, 30% – наявні тріщини. Об'єктивно у 80% діагностовано атрофію сосочків язика. Відбитки зубів на слизовій оболонці було виявлено у 23% основної групи хворих на ГЕРХ із пониженою кислотністю. Блідість слизової оболонки у 33,3% хворих, печія язика у 50%, наліт на язичку у 73%, відчуття дискомфорту у 56%. Вивчені індекси дають змогу оцінити гігієнічний стан ротової порожнини та кислотно-лужний баланс при ГЕРХ відповідно до рівня кислотності шлункового соку. При біохімічному дослідженні ротової рідини у хворих із даною патологією виявлено зниження кальцію, підвищення активності кислої фосфатази та дослідження лужної фосфатази виявило, що активність даного ферменту була низькою, але перебувала в межах нормативних значень. У хворих із ГЕРХ було відмічено зростання активності каталази. У хворих із ГЕРХ визначали кількість гормону – мотиліну в крові натще. Він бере участь у скороченні м'язів кишечника. При підвищеному рівні мотиліну викликають порушення кислотності шлунка (рівень соляної кислоти підвищується) внаслідок порушення нижнього стравохідного сфінктеру. Доповнено та уточнено наукові дані про захворювання органів ротової порожнини у хворих із ГЕРХ з урахуванням індексів гігієни ротової порожнини ОНІ-S, за індексом нальоту на язичку (WTC), кислотно-лужному балансі. Проведена оцінка частоти уражень органів ротової порожнини при ГЕРХ показала, що у 85% пацієнтів було порушення стоматологічного статусу. Простежено особливості мінерального та антиоксидантного захисту у біологічних рідинах (кров, слина) у хворих із ГЕРХ. Розроблено науково-обґрунтований лікувально-профілактичний комплекс для лікування та профілактики виявлених порушень у ротовій порожнині і впроваджено у практичну медицину. Доведено та обґрунтовано ефективність застосування схеми лікувально-профілактичних заходів у хворих із ГЕРХ. Проведені клінічні, функціональні, лабораторні методи дослідження, які мають практичне і теоретичне значення в гастроентерології та стоматології. Отримані результати вивчення поширеності та інтенсивності захворювань органів ротової порожнини у хворих із ГЕРХ можуть бути використані при плануванні стоматологічної допомоги у стаціонарах та поліклініках. Вивчені показники гігієнічних індексів, біохімічні параметри слини, сироватки крові, мікробіоценоз ротової порожнини, мікрокристалізація ротової рідини у хворих із ГЕРХ можуть служити показниками донозологічної діагностики даного захворювання. На підставі отриманих результатів клінічних та лабораторних досліджень розроблений лікувально-профілактичний комплекс заходів місцевої та загальної дії, ефективність якого підтверджена у ході клінічних спостережень дозволяє рекомендувати їх для практичного застосування. Ключові слова: гастроєзофагеальна рефлюксна хвороба (ГЕРХ), слизова оболонка ротової порожнини, гігієнічний індекс, мазки з ротової порожнини, рН ротової рідини, гігієна язика, мінеральний обмін, мотилін, мікрокристалізація слини, тканини пародонту, комплексне лікування.

2. The dissertation is an independent scientific work. Based on the results of the research, the author conducted an clinical examination which revealed that 85% of the examined patients with GERD exhibited dental manifestations, regardless of gender, age, or form of GERD. The pathological changes in the oral cavity included unpleasant breath, a sour or bitter taste, burning sensation, dryness, rashes on the lips and in the mouth, cheilitis, gingivitis, hypersalivation, hypertrophy of the papillae of the tongue, changes in the color of the mucous membrane, desquamative glossitis, significant coatings on the tongue, drying of the lips, angular cheilitis, and hyposalivation. The studying of the Green-Vermilion hygiene index, 30 patients were examined (14 men and 16 women) among men aged 25-35 with increased acidity, a satisfactory level of oral hygiene was noted, while the group of women patients of the same category showed unsatisfactory hygiene. Poor oral hygiene was observed in men aged 45-55, as well as in women of the same age group. The hygienic condition was satisfactory only in the

second group of women. In the control group, the hygiene status in both groups was good. With reduced acidity of gastric juice, the hygiene index of the oral cavity in men aged 25-35 years was satisfactory, while in women of the same age, unsatisfactory hygiene was noted. Saliva acts as a regulator of the overall number of microorganisms in the oral cavity, and changes in its physicochemical properties during GERD may contribute to dysbiosis. During the examination of the tongue hygiene index according to WTC (1998), poor hygiene was observed in cases of reduced acidity due to a large amount of deposits on the tongue (2 points - thick coating). The scientific data on diseases of the oral cavity organs in patients with GERD have been supplemented and clarified, taking into account the Oral Hygiene Index (OHI-S), tongue coating index (WTC), and acid-base balance. The evaluation of the frequency of lesions of the oral cavity organs in GERD showed that 85% of patients had a violation of dental status. The peculiarities of mineral and antioxidant protection in biological fluids (blood, saliva) in patients with gastroesophageal reflux disease have been traced. A scientifically based therapeutic and preventive complex for the treatment and prevention of detected disorders in the oral cavity has been developed and implemented in practical medicine. The effectiveness of the application of the therapeutic and prophylactic measures scheme in patients with gastroesophageal reflux disease has been proven and substantiated. Clinical, epidemiological, functional, and laboratory research methods which have practical and theoretical significance in gastroenterology and dentistry. The obtained results from studying the prevalence and intensity of oral cavity organ diseases in patients with GERD can be used in planning dental care in hospitals and clinics. The studied indicators of hygiene indices, biochemical parameters of saliva and blood serum, oral cavity microbiota, and saliva microcrystallization in patients with GERD can serve as indicators for the preclinical diagnosis of this disease. Based on the results of clinical and laboratory research, a therapeutic and preventive complex of local and general action has been developed, the effectiveness of which has been confirmed during the clinical investigations, allowing them to be recommended for practical use. Key words: gastroesophageal reflux disease, mucous membrane of the oral cavity, hygienic index, smears from the oral cavity, pH of oral fluid, tongue hygiene, mineral exchange, motilin, microcrystallization of saliva, periodontal tissue, complex treatment.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

Підсумки дослідження: Новий напрямок у науці і техніці

Публікації:

- 1. Kerzyk OP, Rozhko MM. Status of oral mucosa microbiotope in patients with gastroesophageal reflux disease. *Актуальні проблеми сучасної медицини*. 2022;22(1(77)):85-9. DOI 10.31718/2077-1096.22.1.85
- 2. Kerzyuk OP, Rozhko MM. Index assessment of the state of the oral cavity in patients with gastroesophageal reflux disease. *Art of Medecine*. 2024; 1(29):66-71. DOI: 10.21802/artm.2024.1.29.66
- 3. Керзюк ОП. Оцінка ефективності комплексного лікування пацієнтів із гастроєзофагеальною рефлюксною хворобою на стан гігієни ротової. *Клінічна стоматологія*. 2024;1:23-9. DOI 10.11603/2311-9624.2024.1.14680
- 4. Kerziuk OP, Rozhko MM. Indicators of mineral metabolism in the oral fluid in patients with gastroesophageal reflux disease. *Arhive of clinical medicine*. 2023;29(2):35-7. DOI: 10.21802/acm.2023.2.4
- 5. Kerzyuk OP, Rozhko NM, Kindrat AV. Clinical presentation features in the oral cavity patients with gastroesophageal reflux disease. *Український стоматологічний альманах*. 2020;3:5-8. <https://doi.org/10.31718/2409-0255.3.2020.01>

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0124U003547

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Рожко Микола Михайлович
2. Mykola M. Rozhko

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.22

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6876-2533

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Івано-Франківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010758

Місцезнаходження: вул. Галицька, буд. 2, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Каськова Людмила Федорівна
2. Ludmila F. Kaskova

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.22

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0855-2865

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 43937407

Місцезнаходження: вул. Шевченка, буд. 23, Полтава, Полтавський р-н., 36011, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гевкалюк Наталія Олександрівна
2. Natalya O. Nevkalyuk

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.22**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-7718-4616**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України**Код за ЄДРПОУ:** 02010830**Місцезнаходження:** Майдан Волі, буд. 1, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46001, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство охорони здоров'я України**Ідентифікатор ROR:****Рецензенти****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Кімак Галина Богданівна
2. Halyna B. Kimak

Кваліфікація: к. мед. н., доцент, 14.01.22**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-3625-7065**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Івано-Франківський національний медичний університет**Код за ЄДРПОУ:** 02010758**Місцезнаходження:** вул. Галицька, буд. 2, Івано-Франківськ, 76018, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство охорони здоров'я України**Ідентифікатор ROR:****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Мішук Василь Григорович
2. Vasyl H. Mishchuk

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.02**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0003-0428-3856**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Івано-Франківський національний медичний університет**Код за ЄДРПОУ:** 02010758

Місцезнаходження: вул. Галицька, буд. 2, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Воронич-Семченко Наталія Миколаївна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Воронич-Семченко Наталія Миколаївна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Кулинич Галія Богданівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна